

2 0 1 2

(November)

EDUCATION

(General)

Course : 301

(Measurement and Evaluation in Education)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা/উত্তৰ লিখা :

1×8=8

Choose the correct answer from the given
responses/Answer the following :

(a) ব্যক্তিৰ সামগ্ৰিক দিশৰ মূল্যায়নক কোৱা হয়

Evaluation of all the aspects of an
individual is called

(i) অবিরত মূল্যায়ন / continuous evaluation

(ii) বহুমুখী মূল্যায়ন / comprehensive
evaluation

(iii) গঠনাত্মক মূল্যায়ন / formative evaluation

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয় / None of the above

- (b) এটা অভীক্ষাই জুখিবলৈ বিচৰা বস্তুটো যেতিয়া জুখি উলিয়াই তাৰ মাত্ৰাক কোৱা হয়

The degree to which a test measures what it purports to measure is called

- (i) অভীক্ষাৰ নিৰ্ভৰযোগ্যতা
reliability of the test
(ii) অভীক্ষাৰ বৈধতা
validity of the test
(iii) অভীক্ষাৰ বস্তুনিষ্ঠতা
objectivity of the test
(iv) অভীক্ষাৰ মানদণ্ড
norms of the test

- (c) এজন 15-বছৰীয়া ছাত্ৰৰ বুদ্ধাংক 120 হ'লে তেওঁৰ মানসিক বয়স হ'ব

If the IQ of a 15-year-old student becomes 120, his mental age will be

- (i) 13 বছৰ
13 years
(ii) 15 বছৰ
15 years
(iii) 18 বছৰ
18 years
(iv) 20 বছৰ
20 years

- (d) ৰ'ৰচাক চিয়াহী দাগ অভীক্ষা থকা কাৰ্ডৰ সংখ্যা হ'ল
The number of cards in Rorschach inkblot test is.

- (i) 10
(ii) 12
(iii) 20
(iv) 30

- (e) 1908 চনৰ বিনে-চাইমন কাঠিত মুঠ প্ৰশ্ন আছিল
The total number of questions of Binet-Simon scale of 1908 was

- (i) 55
(ii) 59
(iii) 65
(iv) 54

- (f) বিভিন্নকাৰী অভিক্ষমতা অভীক্ষাত মুঠ উপ-অভীক্ষা আছিল
The total subtest of differential aptitude test (DAT) was

- (i) 6
(ii) 12
(iii) 10
(iv) 8

- (g) কোনো এক বাৰ্ষিক গাণিতিক গড় আৰু মধ্যমা ক্ৰমে 50 আৰু 55 হ'লে সিহঁতৰ বহুলক নিৰ্ণয় কৰা।

The mean and median of a set of scores are found to be 50 and 55 respectively. Determine the mode of the set of scores.

- (h) নিম্নলিখিত বাৰ্ষিক পৰা গড় নিৰ্ণয় কৰা :

Calculate the mean of the following set of scores :

10, 8, 12, 6, 4, 2

2. চমু টোকা লিখা :

4×5=20

Write short notes on :

- (a) অবিৰত আৰু সামূহিক মূল্যায়নৰ ধাৰণা
Concept of continuous and comprehensive evaluation
(b) ভবিষ্যৎ বৈধতা / Predictive validity
(c) বস্তুনিষ্ঠ পরীক্ষা / Objective-type examination
(d) ভাষাবিহীন বুদ্ধি অভীক্ষা / Nonverbal intelligence test
(e) বিষমতা / Skewness

3. পৰিমাণন বুলিলে কি বুজা? পৰিমাণনৰ প্ৰকাৰকেইটা কি কি? ভৌতিক আৰু মনোবৈজ্ঞানিক পৰিমাণনৰ মাজৰ পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

1+3+7=11

What do you mean by measurement? What are different types of measurement? Mention the difference between physical measurement and psychological measurement.

অথবা / Or

শিক্ষাত পৰিমাণন আৰু মূল্যায়নৰ পৰিসৰ আৰু প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

5+6=11

Explain the scope and needs of measurement and evaluation in education.

4. এটা অভীক্ষাৰ নিৰ্ভৰযোগ্যতা বুলিলে কি বুজা? অভীক্ষাৰ নিৰ্ভৰযোগ্যতা নিৰ্ণয়ৰ ক্ষেত্ৰত অভীক্ষণ-পুনৰাভীক্ষণ আৰু দ্বিখণ্ডিত পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

1+3+3=7

What is meant by reliability of a test? Discuss about the test-retest and split-half technique of estimating reliability of a test.

অথবা / Or

শৈক্ষিক কৃতিত্ব বুলিলে কি বুজা? বচনাধৰ্মী প্ৰশ্নৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা।

1+3+3=7

What is meant by educational achievement? Discuss the advantages and disadvantages of essay-type question.

5. 1916 চনৰ বিনে-চাইমন কাৰ্টিৰ ষ্টেনফ'ৰ্ড সংস্কৰণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

8

Discuss about Stanford revision of Binet-Simon scale of 1916.

অথবা / Or

ব্যক্তিত্ব মানে কি? ব্যক্তিত্ব পরিমাপনৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ কি কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

1+1

What is meant by personality? What are different methods of personality assessment? Discuss briefly.

6. পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা? শিক্ষাত ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্বৰ বিষয়ে লিখা।

2+5

What is meant by the term 'statistics'? Explain its need and importance in the field of education.

7. তলৰ বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকাৰ পৰা চতুৰ্থক বিচ্যুতি নিৰ্ণয় কৰা :

Calculate quartile deviation from the following frequency distribution table :

Class interval শ্ৰেণী অন্তৰাল	Frequency বাৰংবাৰতা
50-54	3
45-49	5
40-44	8
35-39	10
30-34	14
25-29	9
20-24	6
15-19	3
10-14	2
	$N = 60$

8. তলৰ বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকাৰ পৰা আয়ত চিত্ৰ অংকন কৰা : 4

Draw a histogram from the following frequency distribution table :

Class interval শ্ৰেণী অন্তৰাল	Frequency বাৰংবাৰতা
20-24	2
25-29	3
30-34	8
35-39	10
40-44	16
45-49	9
50-54	6
55-59	4
60-64	3
65-69	2
	$N = 63$

9. তলৰ দু-শাৰী তথ্যৰ পৰা স্থান তাৰতম্য পদ্ধতিৰ সহায়ত সহসম্বন্ধ গুণাংক নিৰ্ণয় কৰা আৰু ফলাফল ব্যাখ্যা কৰা : 7+1=8

Determine the correlation coefficient by rank difference method from the following two sets of scores and interpret the result :

X :	19	29	24	27	16	56	22	32	18	24
Y :	32	24	42	54	42	67	58	57	49	87

***